

UDK 811.163.42'373
811.163.46'373
Stručni rad
Primljen 19. siječnja 2002.
Prihvaćen za tisak 6. veljače 2002.

Marica Čilaš

Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3
10 000 Zagreb
cilasm@yahoo.com

SPORTSKO NAZIVLJE U HRVATSKOME I MAKEDONSKOM STANDARDNOM JEZIKU NA POČETKU 21. STOLJEĆA

Razmatranje nekoga leksičko-semantičkoga područja u vremen-
skom kontekstu problem je "susreta" izvanjezičnoga i unutarjezično-
ga. S obzirom na to da nazivi teže preciznosti, logično je da nazivlje po-
jedine struke teško dopušta promjene, a unosi ih tek kad se pojavi novi
sadržaj.

U članku će se nastojati pokazati koliko su jezična politika i unu-
tarjezične zakonitosti utjecale na promjene u sportskom nazivlju.

0. Na standardni jezik u nekim njegovim funkcionalnim stilovima
utječe jezik politike. Hrvatski i makedonski, jezici dviju bivših jugo-
slavenskih republika, nakon raspada jugoslavenske države, prema so-
ciolingvističkim zakonitostima, doživljavaju neke promjene. Hrvatski
se našao u drukčijim uvjetima od makedonskoga s obzirom na to da je
smatran zapadnom varijantom jednoga od službenih jezika jugoslaven-
ske države, varijantom srpsko-hrvatskoga jezika. Izlaskom iz te države
pojačala su se nastojanja za dokazivanjem identiteta i pronalaženjem
razlika između hrvatskoga i srpskoga jezika. Makedonski je i u toj
državi imao status zasebnoga jezika. Njegov identitet nije bio upitan
pa, bez obzira na srpske utjecaje u makedonskom jeziku, nakon raspa-
da zajedničke države ondje nema zamjetljivije pojave zamjene srpskih
riječi makedonskima.

Ono po čemu se ta dva jezika razlikuju jest briga o jezičnoj čistoći koja je duboko ukorijenjena u hrvatskoj književnoj, jezikoslovnoj i povijesno-pravnoj tradiciji. Purizam je u hrvatskome jeziku do sredine 18. stoljeća bio implicitan, a od početaka standardizacije uz implicitni oblik purizma javlja se i eksplicitni. On je uglavnom bio usmjeren na zaustavljanje ili na smanjenje izravnoga i neizravnoga stranoga utjecaja, odnosno na zaustavljanje priljeva posuđenica, prevedenica, ali i neologizama. U drugoj polovici 18. stoljeća ta je briga bila usmjerena protiv turcizama, u 19. stoljeću protiv germanizama, talijanizama i latinizama, u 20. stoljeću protiv germanizama, srbizama i anglizama. S druge strane, osobito potkraj 19. i početkom 20. stoljeća, za vladavine hrvatskih vukovaca (ponajprije Tome Maretića, Ivana Broza i Luke Zore) na udaru su se našli dijalektizmi (Turk 1996).

Makedonski jezik, premda jezik maloga naroda, kao i hrvatski, nije njegovao puristički stav poput hrvatskoga. Bio je mnogo otvoreniji stranim utjecajima. Od neslavenskih jezika najveći su utjecaj izvršili grčki i turski. Od slavenskih jezičnih utjecaja najzastupljeniji su bili bugarski i, osobito nakon 1945. i kodifikacije makedonske jezične norme, srpsko-hrvatski, točnije srpski utjecaj. Potonji je jezik poslužio i kao filter, jezik posrednik, u primanju internacionalizama i europeizama. Među europeizmima najzastupljeniji su, pogotovo u novije vrijeme, anglizmi (Koneski 1998).

Purizam je najizraženiji u leksiku. Na leksičkoj razini zanimljivo područje zauzima nazivlje. U ovome će radu biti riječi o sportskom nazivlju na početku ovoga stoljeća.¹

Nazivi trebaju imati točno određeno, strogo dogovoreno značenje koje razgraničava pojam od njemu bliskih pojmova. Po postanku ih možemo podijeliti na nazive nastale terminologizacijom riječi općega

¹ U literaturi nerijetko umjesto naziva *naziv* i *nazivlje* nalazimo *termin* i *terminologija*. No, kako upozorava Milica Mihaljević (1993, 1998), nazivi *termin* i *terminologija* su višeznačni. Pod terminologijom se razumijeva: 1. sustav naziva (termina) nekoga područja; 2. znanost o nazivima; 3. publikacija u kojoj su prikazani nazivi (Mihaljević 1998: 7). Terminologija kao sustav naziva može biti: a) skup znanstvenih i stručnih naziva i b) skup naziva određenoga područja. Kada se pod terminologijom misli na znanost o nazivima, razlikujemo: a) posebnu terminologiju za određena područja ili jezike i b) opću terminologiju koja proučava "postanak, razvoj, uporabu, značenje, tvorbu i vrste naziva svih struka, pronalazi opće terminološke zakonitosti i pomaže drugim strukama u usavršavanju njihova nazivlja" (Mihaljević 1998: 8). Umjesto terminologije u njezinu trećem značenju (= publikacija) Mihaljević preporučuje nazive *rječnik* ili *leksikon*.

jezika i nazive kojima ne odgovara riječ općeg jezika. Među prvima razlikujemo nazive nastale pretvaranjem općih riječi u nazive bez većih pomaka u značenju (npr. *knjiga*) i nazive nastale prijenosom značenja, najčešće pod utjecajem stranoga naziva (npr. *miš* u računalnom nazivlju). U drugoj skupini razlikujemo nazive koji su nastali domaćom tvorbom (*perilica*) i nazive nastale preuzimanjem iz stranoga jezika (*hardver*) (Mihaljević 1989).

To vrijedi općenito za nazivlje svakoga područja. No hoće li među nazivima biti više onih koji su nastali iskorištavanjem tvorbenih mogućnosti danoga jezika i prijenosom značenja unutar domaćega rječnika ili pak preuzimanjem stranih naziva, to ovisi o formalnome, semantičkome, pragmatičkome i sociolingvističkome kriteriju (Gegovski 1999).

1. Struka koja je ograničena na razmjerno malen broj korisnika, koja ima dugu tradiciju u određenoj sociokulturnoj sredini, koja ima ustaljene pojmove, a pojmovne su inovacije rijetke, pokazivat će drukčiju terminološku sliku od one koja ima mnogo korisnika i relativno je novoga postanka. U njima će se različito odražavati briga za jezičnu čistoću. Hrvatski jezik ima vrlo bogato domaće pravno nazivlje, ali mu je sportsko nazivlje izgrađeno u velikoj mjeri pod stranim utjecajem, ponajviše engleskim. Prisutnost masovnih medija, mogućnost praćenja sportskih događaja satelitskim putem, nedovoljna jezična osviještenost domaćih sportskih komentatora i njihovo olako preuzimanje tuđica utječu na prevlast anglizama i na njihovo učvršćivanje u pojedinim jezicima. Strani naziv olakšava i pojednostavnjuje razumijevanje stranih sportskih izvještaja. Taj je pragmatički kriterij možda i najpresudniji u oblikovanju sportskoga nazivlja.

Polazeći od četiriju spomenutih načina tvorenja naziva, među sportskim nazivima razlikovat ćemo, dakle: 1. nazive nastale terminologizacijom riječi općega jezika; 2. domaće nazive koji ne pripadaju općemu jeziku, a nastali su iskorištavanjem domaćih tvorbenih mogućnosti; 3. prevedenice, odnosno nazive koji preuzimaju strane strukturne modele; 4. nazive stranoga podrijetla.

1.1. *Nazivi nastali terminologizacijom riječi općeg jezika*

U hrvatskome jeziku mnogo je sportskih naziva nastalo sužavanjem značenja riječi iz općega jezika: *napad, mreža, borba, greda, stri-*

*jelac, čunj, pobjeda, uteg, obrana, poraz, protivnik.*² Evo primjera za neke od navedenih naziva:

“Odigrao je samo tri utakmice u nacionalnom dresu...s obzirom da ga je izbornik Miroslav Blažević uglavnom smještao u vezni red, a ne u **napad**...”
(Vjesnik, 10. 1. 1999)

“Ivanišević je morao napraviti nekoliko koraka unatrag i tada je »smash«
zabio u **mrežu**.”

(Vjesnik, 16. 11. 1998)

“U prvom setu bila je to ravnopravna **borba** u kojoj je Ganina povela s
20:18.”

(Međimurje, 22. 1. 1997)

“Ivaniševićeve ranije wimblendonske **pobjede** proizvod su mladenačke re-
volucionarnosti – ovogodišnji ulazak u finale proizvod je teniske racional-
nosti i snage volje. Zato **poraz** protiv Samprasa ne treba dramatizirati.”
(Nacional, br. 138)

I u makedonskome nalazimo nazive: *napad, borba, poraz, protiv-
nik, mreža, greda* te dakako, *pobeda*, s obzirom na to da je drukčiji re-
fleks jata nego u hrvatskome i umjesto *uteg – teg*.

Slijede primjeri iz makedonskoga tiska (iz njihova internetskoga
izdanja) za neke od navedenih naziva:

“во која прва опција во **нападот** беа високите играчи”

(Vest, br. 159, 18. 1. 2001)

“**Борбите** ги продолдуваат Кецер, Пирс и финалистката на овој турнир
од 1999. година, Амели Морезмо.”

(Vest, br. 162, 22. 1. 2001)

² Prema *Sportskom leksikonu* (1984) *napad* je “faza igre ili borbe u sp. igrama i borilačkim sportovima u kojoj ekipa ili pojedinac nastoje dozvoljenim sredstvima ugroziti protivnika, odn. postići pogodak, poentirati, zadati udarac i sl.” (str. 283); *mreža* je “isprepletana pregrada od konca ili konopca za igre odbijanja, razapeta poprijeko igrališta, odn. stola i paralelna s poprečnim linijama; pleter koji zatvara stražnji dio vrata u ekipnim sp. igrama i igrama loptom...” (str. 278); *greda* je “sprava s malom potpornom površinom, kombinacija drvene i čelične konstrukcije... Ispod g. su dva para vrlo stabilnih nogu čiji su krajevi učvršćeni za te noge posebnim zatezačima. Ta sprava kao natjecateljska disciplina je isključivo za žene. Na njoj se izvode elementi i vježbe ravnoteže, akrobatike i ritmičke gimnastike...” (str. 144); *strijelac* je “osoba koja gađa vatrenim ili drugim oružjem” (str. 445); *obrana* je “tehničko-taktički element sp. igre ili sp. borbe, kojem je osnovna namjera suzbijanje protivničkog napada; naziv za zadnji (obrambeni) dio ekipe u nekim momčadskim sp. igrama” (str. 295).

“За 90 минути игра двете екипи не упатија вкупно десет удари кон противничките мрежи...”

(Vest, br. 225, 5. 4. 2001)

“По овој пораз Шансите за освојувањето на првото место во групата на пласманот во финалето...”

(Vest, br. 159, 18. 1. 2001)

Neki su nazivi ove skupine nastali metaforizacijom, pa tako u oba jezika nalazimo:

hrvatski	makedonski
most	МОСТ
krilo	КРИЛО
svijeća	СВЕЌА
zvijezda	СВЕЗДА
pješak	ПЕШАК
kralj	КРАЛ
kraljica	КРАЛИЦА
kozlić	ЈАРЕЦ
zid	СИД

Iz primjera je vidljiva sličnost u tvorbi toga dijela sportskoga nazivlja.

1.2. *Domaći nazivi koji ne pripadaju općemu jeziku, a nastali su iskorištavanjem domaćih tvorbenih mogućnosti*

U hrvatskome postoji velika skupina naziva koji su nastali iskorištavanjem tvorbenih mogućnosti samoga hrvatskoga jezika. To nam potvrđuju i sljedeći primjeri: *nogomet, rukomet, odbojka, košarka, izbornik*³,

³ U hrvatskom tisku, na radiju i televiziji uz naziv *izbornik* kadšto nalazimo i naziv *selektor*. “U Zagreb dolazi i najbolji marokanski tenisač svih vremena, Masour Bahrami, a Hrvatsku će predstavljati Goran Prpić, aktualni **izbornik** hrvatske Davis Cup reprezentacije” (Nacional, br. 152). “Ja mogu igrati na četiri pozicije pa mislim kad me je već **selektor** pozvao da će iskoristiti ono što ja mogu i znam” (Glas koncila, 1996, br. 21). U makedonskome nalazimo samo *selektor*: “Македонскиот фудбалски национален тим го забележа својот втор пораз под водството на **селекторот** Ѓоре Јовановски” (Vest, br. 333, 17. 8. 2001).

utakmica. Makedonski je iz hrvatskoga, preko srpskoga preuzeo nazive *odbojka*, *košarka*, *rukomet* (u makedonskome, s obzirom na to da je praslavenski nazal /q/ dao /a/, imamo varijantu **ракомет**), odnosno u 3 je od naših 6 primjera radije preuzeo nazive iz srodnoga jezika, a ne iz jezika izvornika. Za hrvatski naziv *izbornik* makedonski zadržava internacionalizam *селекџор*, a za *nogomet* anglizam **фудбал**. Hrvatskomu nazivu *utakmica* odgovara makedonski naziv **натпревар**. Makedonski je tu iskoristio vlastite tvorbene mogućnosti.

U ovu smo skupinu pribrojili i sintagme:

hrvatski	makedonski
odskočna daska	одскачна штица
kazneni udarac	казнени удар
greška u koracima	грешка во чекори
osebna pogreška	лична грешка
stolni tenis	*пинг-понг

*zadržan je internacionalizam

Vidimo da oba jezika pokazuju slične tvorbene tendencije. S obzirom na iznesene primjere (iscrpnija bi analiza mogla dati točnije podatke), možemo tvrditi da je hrvatski skloniji tvorbi novih naziva od makedonskoga. Iz te su se skupine sportskih naziva neki nazivi proširili i u druge domene života. Tako se kaže *odskočna daska*, odnosno *odskočna štica u karijeri*.

1.3. *Prevedenice, odnosno nazivi koji preuzimaju strane strukturne modele*

U ovu smo skupinu svrstali prevedenice ili kalkove u širem smislu, odnosno nazive koji preuzimaju strane strukturne modele. Među njima ima djelomičnih prevedenica:

hrvatski	makedonski
set-lopta	сет-топка
gol-razlika	гол-разлика
kontranapad	контранапад
meč-lopta	меч-топка

Uz djelomične prevedenice nalazimo i potpune prevedenice, primjerice *protunapad*, odnosno *protivnapad* u makedonskome.⁴

1.4. Nazivi stranoga podrijetla

U skupini naziva stranoga podrijetla možemo razlikovati ukupno četiri tipa u hrvatskome, a tri tipa u makedonskome.

1.4.1. Pod prvi smo tip svrstali fonološki i morfološki neadaptirane riječi u jeziku primaocu, u ovome slučaju u hrvatskome: *play-off*, *break*, *grand slam*, *dream-team*, *tie-break*. Navedeni primjeri u hrvatskome nisu slovopisno adaptirani.

*“Mislim da je svakom hrvatskom košarkašu želja da karijeru završi u svojoj zemlji ...U ovome trenutku najviše sam ipak koncentriran na grčki **play off**.”*
(Nacional, br. 128)

*“U tom je stilu počeo i drugi set, pa je Kafeljnikov ubrzo poveo 3-1, što je bio prvi **‘break’**.”*

(Vjesnik, 16. 11. 1998)

*“Zbog toga će jednom u budućnosti ipak osvojiti **Grand Slam** turnir.”*
(Nacional, br. 138)

U makedonskome ne možemo govoriti o ovome tipu naziva stranoga podrijetla zbog njegova fonetskoga pravopisa i načela da riječi stranoga jezika, prenoseći u svoj grafijski sustav, piše fonetski. Tako se navedeni primjeri pišu prema izgovoru: *plej-of*, *brejk*, *grend slem*, *drim-tim*, *taj-brejk*.⁵

⁴ Usp. “U slučaju istoga broja bodova, presuđuje **gol-razlika** u međusobnim utakmicama.” (Vjesnik, 27. 11. 1998); “Prednost bi Zagrepčani mogli ostvariti u **kontranapadu**...” (Vjesnik, 18. 11. 1998); “No, i dalje ću forsirati brzu igru, **protunapade**...” (Vjesnik, 26. 11. 1998); “...rukometaši Badel 1862 Zagreba propustili su prvu **meč-loptu** u borbi za plasman u četvrtfinale ovog natjecanja.” (Vjesnik, 8. 12. 1998);

“Залудно е да кажеме дека ќе победиме со **гол-разлика**...” (Vest, br. 326, 9. 8. 2001); “Македонската репрезентација ...мораше да се повлече са својата половина и шансата да ја бара во **контранапдите**” (Vest, br. 220, 30. 3. 2001); “Капријати пропушти три **меч-топки** против Рита Гранде, вклучувајќи две во тај-брејкот...” (Sport, br. 1756, 22. 1. 2002).

Umjesto naziva *meč-lopta* Milica Mihaljević predlaže domaći višечлани naziv *odlučujuća lopta partije/dvoboja* ili *odlučnica partije/dvoboja*, a umjesto *set-lopta* valjalo bi rabiti *odlučujuća lopta dionice* ili *odlučnica dionice* (Dedaić i Mihaljević 1991: 132).

⁵ Usp. “Натпреварите во машинот **плеј-оф** се пролонгирани една недела” (Vest, br. 212, 21. 3. 2001); “Се уште ми е туѓо чувството да играм во едно **Гренд слем** финале...Што се однесува до мечот, Агаси доминираше од самиот почеток и направи **брејк** во третиот гем” (Vest, br. 168, 28. 1. 2001).

1.4.2. U ovu smo skupinu svrstali nazive preuzete iz engleskoga jezika koji su završili proces transfonemizacije, tj. prilagodili su se fonološkim, prema tomu i ortografskim zakonitostima jezika primaoca. Podijelit ćemo ih u tri skupine ovisno o tome koji su stupanj transmorfemizacije prošli. S obzirom na stupanj morfološke adaptiranosti govorimo o nultoj, kompromisnoj i potpunoj transmorfemizaciji.

1.4.2.1. Za nazive s nultom transmorfemizacijom vrijedi struktura: leksički morfem + nulti gramatički morfem:

*Aerobik/aerobika*⁶, *bek*, *bekhend*, *bejzbol* (u hrvatskome) / *bezbol* (u makedonskome), *bonus*, *boks*, *centarfor*, *klinč*, *korner*, *kraul*, *finiš*, *fitnes*, *gol*, *džudo*, *nokaut*, *meč*, *set*, *reket*.

U hrvatskome tisku nalazimo:

“...a prije mjesec dana hrvatski je **centarfor** postao i klupskim sujetskim prvakom nakon 2–1 Realove pobjede protiv Vasco da Game u završnoj utakmici Interkontinentalnog kupa u Tokiju.”

(Vjesnik, 20. 12. 1998)

“U finalu će se najvjerojatnije trčati taktička utrka s brzim **finišem**, za što sam potpuno spreman.”

(Nacional, br. 144)

U makedonskome tisku nalazimo:

“Чаирскиот **центарфор** со 23 гола, односно со просек од повеќе од еден погодак по натпревар полека влегува во европската голгетрска фудбалска скала.”

(Dnevnik, br. 1236, 24. 4. 2000)

“И покрај фактот што **финишот** го дочекаа со два играчи помалку, домашните може да триумфираат.”

(Sport, br. 1082, 19. 11. 2001)

⁶ U hrvatskome jeziku prisutna su oba lika – *aerobik* i *aerobika*. Preuzeli smo ih iz engleskoga jezika. Prvi je naziv nastao prenošenjem engleskoga pridjeva (*aerobic*), a drugi prenošenjem imenice (*aerobics*) u naš jezik. M. Mihaljević i A. Gluhak u osvrtu *Aerobic, aerobik ili...* (1983: 62) zauzimaju se za naziv *aerobika*: “...budući da već imamo riječi grčkog porijekla kao što su to npr. *gimnastika*, *atletika*, *estetika*, *matematika*, *dinamika* itd. (koje su u engleskom: *gymnaastics*, *athletics*, *aesthetics*, *mathematics*, *dynamics*, a odgovarajući su im pridjevi *gymnastic*, *athletic*, *aesthetic*, *mathematic*, *dynamic*) – sustavnije bi rješenje bila riječ *aerobika*.”

Riječ je, dakle, o nazivima koji u jezicima davaocima imaju nulti gramatički morfem, a tako su uneseni i u hrvatski i u makedonski jezik. Uz te se može naći još niz primjera koji su jednako prilagođeni u hrvatskome i makedonskome.

1.4.2.2. Drugu skupinu čine nazivi drugoga stupnja supstitucije na morfološkoj razini. Transmorfemizirani anglizam zadržava leksički i gramatički morfem (uglavnom je riječ o sufiksu) jezika davaoca. Mnogo takvih naziva nalazimo i u makedonskome i u hrvatskome:

training, vaterpolist, bodi-bilding, bilder, dribling, golgeter, džoging, karting, sparing partner, trener.

1.4.2.3. U hrvatskome je najbrojnija skupina potpuno transfonemiziranih i potpuno transmorfemiziranih anglizama. U tom se stadiju adaptacije anglizmi formiraju prema formuli: strani leksički morfem + domaći gramatički morfem. Tako u hrvatskome nalazimo *bekov, bilderica, bildanje, bejbolaš, nabildan, boksanje, driblanje, hokejski, džogiranje, kajakaš, kajakaštvo, relijaš, ragbijaš, sportski, vaterpolistički*.

I u makedonskome su neki od navedenih naziva potpuno transmorfemizirani: *bekovski, bildanje, nabildan, driblanje, hokejski, džogiranje, sportski, vaterpolistički*. Ondje gdje hrvatski ima pridjevnu izvedenicu od strane imenice, i to posvojni pridjev, makedonski se najčešće služi sintagmama: namjesto *bekov* – npr. *napad na bekot*. Imenice muškoga roda vršitelja radnje izvedene su u hrvatskome s pomoću sufikasa -ač (*boksač*), -aš (*ragbijaš*) i -ist (*kanuist*), a u makedonskome s pomoću sufikasa -er (*bokser, teniser*), -ar (*kajakar*) i -ist (*relist, sportist, ragbist*). U makedonskome se vršitelj radnje često izriče sintagmom: *reli vozač, ragbi igrač, bezbol igrač*. Izvedenice od imenica koje označuju sportsku disciplinu jesu: u hrvatskome – *kajakaštvo*, u makedonskome – *kajakarstvo*. Imenice ženskoga roda koje se izvode moćijskom tvorbom u hrvatskome dobivaju sufiks -ica (*bilderica, boksačica*), a u makedonskome -ka (*bilderka, bokserka*). Inače, u hrvatskome postoji imenica *bokser*, ali ona ne označava igrača boksa, već pasminu psa i vrstu hladnoga oružja.

2. Prije nego što zaključimo, treba istaknuti da je u skladu s općim tendencijama hrvatskoga, odnosno makedonskoga, u hrvatskome u posljednjem desetljeću zamjetna daljnja kroatizacija sportskih naziva, dok se u makedonskome ne može govoriti o sličnim promjenama. Tako su, primjerice, u hrvatskome sljedeći, već dosta dugo prihvaćeni, strani

nazivi zamijenjeni domaćima: *finale* je zamijenjeno *završnicom*⁷, *reprezentacija vrstom*⁸, *korner s udarac iz ugla*, *tie-break s odlučujuća igra/razigravanje*⁹, *play-off s doigravanje*¹⁰, *ofsajd sa zaleđe*, *sektor s izbornik*, *tajmout s predah*, *rezervni igrač s pričuveni igrač*¹¹, *lična greška s osobna pogreška*, *faul s prekršaj*. Neki su od spomenutih primjera nastali opisom značenja (*udarac iz ugla*), neki tvorenjem kovanice (*izbornik* – premda bi bilo bolje da je onaj koji bira, izabire ekipu *izbirač*)¹², neki terminologizacijom riječi općeg jezika (*zaleđe*).

Sportsko nazivlje i hrvatskoga i makedonskoga jezika najvećim je dijelom nastalo posuđivanjem stranih naziva. Kao važan uzrok tomu spomenuli smo pragmatički faktor. Sportsko nazivlje ima mnogo korisnika, različite dobi i različite naobrazbe. Zahvaljujući suvremenoj tehnologiji, možemo pratiti raznovrsne sportske događaje diljem svijeta i upoznavati nazive koji donedavno nisu bili prisutni u hrvatskome (i makedonskome) jeziku. Zamjetna je dominacija anglizama. Pri posuđivanju tih naziva u hrvatskome je izraženija pojava potpune fonološke i morfološke adaptacije nego u makedonskome. Ostale razlike na morfološkoj razini proizlaze iz posebnosti svakoga od jezika. Hrvatski pokazuje veće tendencije u “nacionaliziranju” naziva, što smo pokazali primjerima novijega datuma.

Izvori

Hrvatski nacionalni korpus (www.hnk.ffzg.hr)

Makedonska internetska izdanja novina *Sport*, *Dnevnik*, *Vest*
(www.sport.com.mk; www.dnevnik.com.mk; www.vest.com.mk)

⁷ Usp. “I nitko se sad ne sjeća kako smo do **završnice** SP došli kroz trnje, kroz kvalifikacije preko jake Ukrajine” (Vjesnik, 20. 12. 1998).

⁸ Usp. “Ostalih šest reprezentativki koje su činile hrvatsku **vrstu** u Japanu sezonu će provesti u hrvatskim klubovima” (Vjesnik, 3. 12. 1998).

⁹ U tisku i elektroničkim medijima uz još uvijek čest naziv *tie-break* nalazimo i hrvatske nazive *odlučujuća igra*, *neriješena igra*, *završni gem*, *rasplet*, *doigravanje*, *razigravanje*. U *Teniskom priručniku* M. Čurile prikupljeni su i objašnjeni svi engleski teniski nazivi. Usto su dani hrvatski prijedlozi tih naziva ili već udomaćene hrvatske zamjene. O tome koje bi bile dobre hrvatske istovrijednice stranih teniskih naziva vrlo je iscrpno pisala M. Mihaljević (1991. /u suradnji s M. Dedaić/, 2001).

¹⁰ Usp. “*Nakon višednevnog natezanja s Hrvatskim stolnoteniskim savezom oko dvorane u kojoj se može igrati prvi meč doigravanja za prvakinje Hrvatske protiv aktualnih prvakinja...*” (Međimurje, 18. 11. 1998).

¹¹ Usp. “*Pošto je Robert Jarni dao prvi gol za našu reprezentaciju, stručno rukovodstvo i pričuveni igrači potrcali su prema terenu slaveći vodstvo*” (Nacional, br. 138).

¹² Usp. Opačić 2000.

Literatura

- Čurila, M., 1999: *Teniski priručnik: temeljni pojmovi i pravila*, Zagreb.
- Dedaić, M., i M. Mihaljević, 1991: O nekim teniskim nazivima, *Jezik*, 38/4, 129–135.
- Filipović, R., 1990: *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku*, Zagreb.
- Filipović, R., 1986: *Teorija jezika u kontaktu*, Zagreb.
- Геговски, Д., 2000: *Околу сѝорѝскаѝа ѝерминологиѝа*, Јазикот наш данешен, книга 3, Институт за мекедонски јазик “Крсте Мисирков”, Скопје, 301–305.
- Gluhak, A., i M. Mihaljević, 1983: Aerobic, aerobik ili..., *Jezik*, 22/2, 60–62.
- Govorimo hrvatski*, 1997, prir. M. Dulčić, Hrvatski radio – Naprijed, Zagreb.
- Конески, К., 1998: *Зборообразување и лексика*, Македонски јазик, Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej, Opole.
- Mihaljević, M., 1989: Terminološke odrednice u опцем рјечнику, *Rasprave ZJ*, 15, 199–206.
- Mihaljević, M., 1993: *Hrvatsko računalno nazivlje*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
- Mihaljević, M., 1996: Natuknica u terminološkom рјечнику, *Filologija*, 27, 97–106.
- Mihaljević, M., 1998: *Terminološki priručnik*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
- Mihaljević, M., 2001: Hrvatsko tenisko nazivlje (primjer jezičnih dodira), *Riječ*, 7/1, 43–48.
- Opačić, N., 2000: Život riječi (na primjerima djelatnik, izbornik, koštovnik, pripetavanje), *Norma i varijeteti*, zbornik / savjetovanje Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku, Opatija, 8–9. svibnja, 1998. (ur. B. Pritchard et al.), Zagreb – Rijeka, 383–389.
- Sović, I., 1974: Naziv za sportaša u hodanju, *Jezik*, 22/2, 60–62.
- Sportski leksikon*, 1984: JLZ, Zagreb.
- Turk, M., 1996: Jezični purizam, *Fluminensia*, 8 (1–2), 63–79.
- Turk, M., 1998: Semantičke posuđenice – jedan oblik prevedenica, *Filologija*, 30–31, 519–526.

SPORTS TERMINOLOGY IN CROATIAN AND MACEDONIAN STANDARD LANGUAGES IN THE BEGINNING OF 21 ST CENTURY

Summary

When investigating particular lexical-semantic field in the context of time we move in linguistic as well as extralinguistic areas. Terminology of particular lexical-semantic field, due to the necessity of its precise and clear denotation, is rarely subject to any change. Changes occur when a new object, concept or idea appears. The paper aims to show in what degree general tendencies towards language purism and language regularity influence changes in contemporary Croatian and Macedonian languages, especially in the field of sports terminology.

Ključne riječi: sportsko nazivlje, hrvatski jezik, makedonski jezik

Key words: sports terminology, Croatian language, Macedonian language